

La pràctica esportiva al municipi de Madrid i a les corones metropolitanes: la seva distribució segons les característiques sociodemogràfiques de la població

GABRIEL RODRÍGUEZ ROMO

Doctor en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport
Facultat de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport
Universidad Politécnica de Madrid

Autor per a la correspondència

Gabriel Rodríguez Romo
gabriel.rodriguez@upm.es

Resum

Aquest article s'emmarca en una investigació més àmplia encaminada a analitzar els hàbits esportius de la població madrilenya. De manera més precisa, en el nostre treball s'estudien les possibles relacions existents entre algunes característiques sociodemogràfiques de la població (gènere, edat i classe social) i certs indicadors dels seus interessos i conductes esportives. La mostra va estar composta per 625 subjectes, i es van obtenir dades representatives a nivell global amb un marge d'error del $\pm 4\%$ i un interval de confiança del 95,5%. El tipus de mostreig va ser polietàpic i l'instrument utilitzat un qüestionari. Els resultats mostren que la percepció de la població madrilenya sobre la necessitat de practicar activitat física o esport es troba relacionada amb la posició social dels subjectes enquestats [$\chi^2(2) = 9,764$; $p < .01$]. També s'han trobat diferències estadísticament significatives en la taxa global de pràctica esportiva segons el gènere [$\chi^2(1) = 17,345$; $p < .001$], l'edat [$\chi^2(4) = 32,798$; $p < .001$] i la posició social [$\chi^2(2) = 16,335$; $p < .001$] dels entrevistats. En canvi, la freqüència de pràctica esportiva només sembla estar relacionada amb l'edat dels practicants [$\chi^2(4) = 11,671$; $p < .05$].

Paraules clau

Activitat física; Esport; Madrid; Gènere; Edat; Classe social.

Abstract

Sport Practice in the City of Madrid and its Metropolitan Area: Its Distribution according to Socio-Demographic Characteristics of the Population

This article is a part of a wider investigation which aims to analyse the sports habits of Madrid's population. In a more specific way, this study analyses possible connections between some of the social and demographical characteristics of the population (gender, age and social class) and certain indicators about their interests and sports behaviours. The sample was composed of 625 individuals, obtaining overall valid data with an error of $\pm 4\%$ and 95.5% of trust interval. The type of sampling was a multistage system and the used tool was a questionnaire. Results show that the perception of Madrid's population concerning the need to practice physical activity and/or sport is related to the social class of surveyed individuals [$\chi^2(2) = 9.764$; $p < .01$]. Significant statistical differences were also found in a global rate of sport practice according to gender [$\chi^2(1) = 17.345$; $p < .001$], age [$\chi^2(4) = 32.798$; $p < .001$] and social class [$\chi^2(2) = 16.335$; $p < .001$] of those interviewed. On the other hand, exercising frequency seems to be solely related to the participant's age [$\chi^2(4) = 11.671$; $p < .05$].

Key words

Physical Activity; Sport; Madrid; Gender; Age; Social Class.

Introducció

Les diferents enquestes d'àmbit nacional que s'han desenvolupat per analitzar els hàbits esportius dels espanyols (García Ferrando, 1982, 1986, 1991,

1997, 2001, 2006a; Icsa Gallup, 1975; INE, 1968), permeten comprovar que l'activitat física i l'esport semblen haver anat penetrant progressivament en els estils de vida d'una bona part de la població (vegeu

Taula 1
Evolució de l'interès,
de la taxa global
de pràctica i de
la freqüència
de participació
esportiva a Espanya
(%), 2005-1968 *

	2005	2000	1995	1990	1985	1980	1975	1968
<i>Interès per l'esport</i>								
Molt o bastant	65,0	62,0	63,0	65,0	59,0	48,0	50,0	–
Poc o gens	35,0	38,0	37,0	34,0	40,0	49,0	50,0	–
No contesta	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	2,0	0,0	–
<i>Taxa global de pràctica</i>								
	40,0	38,0	39,0	35,0	34,0	25,0	22,0	12,3
<i>Freqüència de pràctica</i>								
Una o més vegades per setmana	86,0	87,0	80,0	59,0	45,0	–	–	–
Amb menor freqüència	10,0	10,0	14,0	24,0	36,0	–	–	–
Només durant les vacances	3,0	3,0	6,0	17,0	19,0	–	–	–
No contesta	1,0	–	–	–	–	–	–	–

Font: modificat de García Ferrando (2006b).
* Població amb edats compreses entre 15 i 65 anys.

taula 1). Efectivament, al llarg del període 1975-2005, el percentatge de persones que manifestava tenir molt o bastant interès per l'esport es va incrementar des d'un 50 % fins a un 65 %. D'altra banda, en una mica més de trenta-cinc anys, la taxa global de pràctica esportiva a Espanya s'ha triplicat amb escreix, i ha passat d'un 12,3 % el 1968 (INE, 1968) fins a un 40 % el 2005, considerant la població amb edats compreses entre els 15 i els 64 anys (García Ferrando, 2006a).

A més a més, es pot destacar que no només hi ha hagut un creixement molt considerable del volum de practicants d'activitat física o esport a Espanya, sinó també de la intensitat i de la freqüència amb què es practica. Així, el percentatge de practicants que realitzen algun tipus d'activitat fisicoesportiva de manera regular (una o més vegades per setmana), va augmentar des d'un 45 % el 1985 (García Ferrando, 1986) fins un 86 % el 2005, assolint el seu valor màxim (87 %) l'any 2000 (García Ferrando, 2006a).

Ara bé, el continu creixement de la demanda establerta d'activitat fisicoesportiva entre els espanyols, ha anat acompanyat paral·lelament de modificacions molt notòries en les característiques sociodemogràfiques dels practicants i, en conseqüència, en els seus interessos i motivacions per a la pràctica, en el tipus d'activitats realitzades, en les organitzacions esportives, etc. Modificacions que s'inscriuen en el procés denominat diversificació o heterogeneïtzació interna de l'esport (Durán, 1995; Heinemann, 1986, 1991, 1994;

Padiglione, 1995; Puig i Heinemann, 1991; Rodríguez, 1997).

Pel que fa a les característiques sociodemogràfiques dels practicants, Heinemann (1994: 36) assenyala que, tradicionalment, l'esport va ser un àmbit reservat per als homes joves de classe mitjana: "era més atractiu per als joves que per als adults, agradava més als homes que a les dones i atreïa més els membres de la classe mitjana o alta que els de la baixa". L'última enquesta sobre els hàbits esportius dels espanyols realitzada el 2005 (García Ferrando, 2006a), reflecteix clarament com encara continua sent més gran la proporció d'homes que practiquen esport (45 %) que no pas la de dones (30 %). En relació amb l'edat, també podem apreciar una molt sensible disminució de la taxa de pràctica esportiva a mesura que s'incrementa l'edat dels subjectes, passant d'un 58 % en els més joves (15 a 24 anys) a un 24 % en les persones amb edats compreses entre els 55 i els 65 anys. Quant a la classe social, la població que assenyala ocupar una posició social alta, continua mostrant majors nivells de pràctica (51 %) que la que manifesta pertànyer a les posicions socials més baixes (27 %).

Per tant, en una primera valoració pot semblar que amb el transcurs del temps, amb prou feines s'han produït variacions quant al gènere, l'edat o la posició social dels practicants esportius. Tanmateix, l'anàlisi de la demanda esportiva des d'una perspectiva evolutiva, ens permet de comprovar que la distribució de

la pràctica esportiva segons aquestes variables socio-demogràfiques, sí que sembla haver sofert importants modificacions.

Així, encara que les diferents enquestes d'àmbit nacional (García Ferrando, 1982, 1986, 1991, 1997, 2001, 2006a; Icsa Gallup, 1975; INE, 1968) posen de manifest que els homes han practicat sempre més activitat físicoesportiva que no pas les dones, també és cert que les diferències en la taxa de pràctica entre ambdós gèneres s'han anat reduint considerablement al llarg dels anys. Així, mentre que el 1968 només el 6,8 % de les dones declaraven practicar activitat física o esport davant el 18,3 % dels homes, l'any 2005 els esmentats percentatges s'elevaven fins al 30 % i el 45 % respectivament, tot disminuint de manera molt considerable les distàncies entre homes i dones pel que fa a la participació esportiva.

En relació amb l'edat, les diferents cohorts emprades en les enquestes desenvolupades per García Ferrando (1982, 1986, 1991, 1997, 2001, 2006a), dificulten la realització d'una anàlisi comparativa exacta sobre l'evolució de la pràctica esportiva segons aquesta variable. No obstant això, es pot dir que entre els grups de població més joves, el nivell de pràctica esportiva ha estat sempre molt superior al de les persones grans. Tanmateix, aquestes últimes han experimentat amb el transcurs del temps un creixement relatiu de la taxa de pràctica esportiva molt més accentuat que el dels primers.

Respecte a la variable classe social, cal indicar que només va ser objecte d'estudi en les enquestes sobre hàbits esportius efectuades el 1995 i el 2005 (García-Ferrando, 1997, 2006a), la qual cosa ens impedeix l'anàlisi evolutiva de la pràctica esportiva a partir d'aquesta. Tanmateix, l'estudi temporal d'altres variables relacionades amb la classe social com, per exemple, el nivell d'instrucció dels practicants o els seus grups ocupacionals de pertinença, mostra que des dels anys previs a la Democràcia, fins a l'actualitat, s'ha produït un important creixement de la taxa de pràctica esportiva entre els sectors de població amb menors nivells educatius o de qualificació professional.

Per tant, encara que el perfil sociodemogràfic dels grups poblacionals en els quals es registren majors nivells de pràctica físicoesportiva continua sent similar al "tradicional", tot sembla indicar que el creixement de la taxa de pràctica al nostre país, afavorit pels processos de transformació social, és degut en gran mesura a l'acostament a l'esport de sectors de població que tradicional-

ment n'han estat molt allunyats: dones, persones grans, classes mitjanes i baixes, grups amb nivells educatius baixos, etc.

En el cas concret de la Comunitat de Madrid, fins a dates recents no s'havia dut a terme cap estudi específic i representatiu enfocat a analitzar els hàbits esportius de tota la població. Per tant, l'única informació disponible en aquest sentit era la que es desprenia de les enquestes d'àmbit nacional desenvolupades per García Ferrando (1982, 1986, 1991, 1997, 2001, 2006a). L'esmentada informació es restringeix a les dades sobre taxa global de pràctica esportiva, a partir de la desagregació espacial per Comunitats Autònomes dels resultats de l'enquesta nacional. D'acord amb aquests estudis, només pot dir-se que el 43 % dels habitants de la Comunitat de Madrid manifestaven practicar un o més esports l'any 2005 (García Ferrando, 2006a), percentatge lleugerament inferior al 45 % registrat en l'enquesta del 2000 (García Ferrando, 2001) i al 48 % en l'enquesta de 1995 (García Ferrando, 1997). Les xifres relatives a l'any 2005 situaven la Comunitat de Madrid, junt amb Catalunya, com la segona regió espanyola amb major taxa de pràctica esportiva entre els seus habitants, només per darrere de Navarra.

Així doncs, atesa l'escassa informació disponible sobre els hàbits esportius de la població de la Comunitat de Madrid, al llarg de l'any 2005 es va desenvolupar un estudi encaminat a analitzar els comportaments, actituds i interessos dels madrilenys i madrilenyes en relació amb l'activitat física i l'esport (Rodríguez, Mayorga, Merino, Garrido i Fernández, 2005). Arran de l'esmentat estudi, al nostre article s'analitzen les possibles relacions existents entre algunes característiques sociodemogràfiques de la població madrilenya (gènere, edat i classe social) i certs indicadors dels seus comportaments i hàbits esportius: percepció de la població sobre la necessitat de practicar activitat física o esport, nivell o taxa global de pràctica esportiva i freqüència amb què els practicants realitzen activitat física o esport.

Mètode

La població objecte d'estudi van ser totes les persones que residien a la Comunitat de Madrid, amb edats compreses entre 15 i 69 anys, a excepció dels habitants dels municipis no metropolitans. Així doncs, l'univers de mostreig va ascendir a un total de 3.677.635 subjec-

	Població entre 15 i 69 anys	% respecte a la població total	Afixació de la mostra
ESTRAT: Àrea geogràfica			
Municipi de Madrid	2.179.871	59,3	371
Corona Metropolitana Nord (Alcobendas, Colmenar Viejo, S. Sebastián de los Reyes, Tres Cantos)	173.291	4,7	29
Corona Metropolitana Est (Alcalá de Henares, Coslada, Mejorada del Campo, Paracuellos del Jarama, Rivas Vaciamadrid, S. Fernando de Henares, Torrejón de Ardoz, Velilla de San Antonio)	356.729	9,7	61
Corona Metropolitana Sud (Alcorcón, Fuenlabrada, Getafe, Leganés, Móstoles, Parla, Pinto)	773.183	21,0	131
Corona Metropolitana Oest (Boadilla del Monte, Brunete, Majadahonda, Pozuelo de Alarcón, Las Rozas de Madrid, Villanueva de la Cañada, Villanueva del Pardillo, Villaviciosa de Odón)	194.561	5,3	33
TOTAL	3.677.635	100,0	625
ESTRAT: Gènere			
Homes	1.788.354	48,6	304
Dones	1.889.281	51,4	321
TOTAL	3.677.635	100,0	625
ESTRAT: Edat			
15 a 24 anys	671.985	18,3	114
25 a 34 anys	894.427	24,3	152
35 a 44 anys	764.538	20,8	130
45 a 54 anys	627.910	17,1	107
55 a 69 anys	718.775	19,5	122
TOTAL	3.677.635	100,0	625

Font: Rodríguez, Mayorga, Merino, Garrido i Fernández (2005).

Taula 2

Població objecte d'estudi i afixació de la mostra

tes (vegeu *taula 2*), residents al municipi de Madrid i en les quatre Corones Metropolitanas (Nord, Sud, Est i Oest). De l'esmentada població es va extreure una mostra de 625 subjectes, la qual cosa va permetre d'obtenir dades representatives a nivell global amb un marge d'error del $\pm 4\%$ i un interval de confiança del 95,5%. La selecció dels subjectes que van integrar la mostra es va dur a terme mitjançant un mostreig polietàpic per conglomerats.

L'afixació de la mostra es va planificar de manera proporcional al nombre d'habitants en cada una de les àrees geogràfiques considerades (el municipi de Madrid i les quatre Corones Metropolitanas), igual com a la distribució de la població objecte d'estudi segons gènere i grups d'edat (vegeu *Taula 2*). La mostra final de l'estudi es va correspondre, llevat de mínimes variacions, amb l'afixació planificada.

Per a la recollida de dades es va elaborar un qüestionari la construcció del qual es va basar, fonamentalment, en la selecció i adaptació de les preguntes realitzades en altres estudis sobre hàbits esportius ja implementats, tant d'àmbit europeu (Comissió Europea, 2004), com de caràcter nacional (García Ferrando, 2001; Vázquez, 1993) i autonòmic (Baranda, 1995; García Ferrando i Mestre, 2002; Giralt i López-Jurado, 1999). Després de la primera elaboració formal, el qüestionari va ser sotmès segons el parer de diversos experts per a la seva validació. Posteriorment, es va aplicar a un petit grup de subjectes per valorar la idoneïtat i adequada comprensió de les preguntes plantejades i, finalment, es va redactar el qüestionari definitiu.

Tots els qüestionaris es van administrar mitjançant entrevista personal, entre els mesos de març i maig de

2005. Els entrevistadors van ser prèviament formats per a la seva correcta execució. La durada de cada entrevista va oscil·lar entre 10 i 20 minuts. Igualment, durant la realització del treball de camp, es van efectuar les corresponents tasques de coordinació i control. Com a resultat d'aquestes, 23 qüestionaris van ser eliminats perquè eren incomplets o complimentats de manera errònia.

Resultats

Amb les dades obtingudes es van efectuar anàlisis descriptives de les tres variables objecte d'estudi: percepció de la població sobre la necessitat de practicar activitat física o esport, nivell o taxa global de pràctica esportiva i freqüència amb què els practicants realitzen activitat física o esport. A més a més, per comprovar la seva possible relació amb les variables sociodemogràfiques seleccionades (gènere, edat i posició social), es van dur a terme proves no paramètriques de Khi-quadrat. En els casos en els quals no es complien els requisits per a l'aplicació de les proves de Khi-quadrat (cap casella amb freqüència nul·la i menys del 20 % de les caselles amb freqüència esperada inferior a 5), es va procedir a col·lapsar algunes categories de determinades variables o a eliminar la categoria "no ho sap / no contesta".

Doncs bé, tal com es desprèn de la *taula 3*, el 52,3 % de la població madrilenya manifestava que la pràctica d'activitat física o esport era molt necessària, mentre que un altre 41,1 % la considerava com a bastant necessària. Al contrari, els que opinaven que la pràctica fisicoesportiva era poc necessària o gens representaven el 5,2 % del total.

Aquestes percepcions de la població sobre la necessitat de practicar activitat física o esport, no van mostrar diferències segons el gènere [$\chi^2(1) = 1,961$; $p = ,161$] ni de l'edat [$\chi^2(4) = 2,085$; $p = ,720$] dels participants en l'estudi (vegeu *taula 4*). En canvi, sí que es van trobar diferències estadísticament significatives segons la classe social a què es consideraven

pertanyents els subjectes enquestats [$\chi^2(2) = 9,764$; $p < ,01$]. L'anàlisi dels residus tipificats va mostrar que aquestes diferències es devien al fet que la freqüència de persones de classe mitjana que percebien la pràctica d'activitat física o esport com a molt o bastant necessària, va ser superior a l'esperada per atzar. En canvi, per a les persones que ocupaven una posició social mitjana-baixa o baixa va ser inferior a l'esperada (vegeu *taula 5*).

Necessitat de pràctica	% (nre. = 625)
Molt necessària	52,3
Bastant necessària	41,1
Poc necessària	4,6
Gens necessària	0,6
No ho sap / No contesta	1,4

Taula 3
Percepció de la població madrilenya sobre la necessitat de practicar activitat física o esport

	Necessitat de pràctica	
	Molt o bastant necessària % (nre. = 583)	Poc o gens necessària % (nre. = 33)
Gènere		
Homes	96,0	4,0
Dones	93,4	6,6
Edat		
De 15 a 24 anys	96,6	3,4
De 25 a 34 anys	94,2	5,8
De 35 a 44 anys	95,7	4,3
De 45 a 54 anys	94,2	5,8
De 55 a 69 anys	92,7	7,3

Taula 4
Percepció de la població madrilenya sobre la necessitat de practicar activitat física o esport, segons el gènere i l'edat

Classe social	Necessitat de pràctica			
	Molt o bastant necessària		Poc o gens necessària	
	% (nre. = 558)	Residus	% (nre. = 31)	Residus
Alta / Mitjana-alta	94,9	0,1	5,1	-0,1
Mitjana	96,7	2,4	3,3	-2,4
Mitjana-baixa / Baixa	89,3	-3,0	10,7	3,0

Taula 5
Percepció de la població madrilenya sobre la necessitat de practicar activitat física o esport, segons la classe social

Nivells de pràctica		% (nre. = 625)
M'interessa l'activitat física o l'esport i en practico força		18,9
M'interessa l'activitat física o l'esport, però no en practico tant com voldria		34,4
No m'interessa l'activitat física ni l'esport, però en practico per obligació		2,4
M'interessa l'activitat física o l'esport i n'he practicat, però ara no ho faig		25,3
Mai no he practicat activitat física ni esport		19,0

Taula 6
Nivells de pràctica d'activitat física o esport entre la població madrilenya

Gènere	Nivells de pràctica			
	Practicants		No practicants	
	% (nre. = 348)	Residus	% (nre. = 277)	Residus
Homes	64,2	4,2	35,8	-4,2
Dones	47,7	-4,2	52,3	4,2
<i>Edat</i>				
De 15 a 24 anys	67,8	2,9	32,2	-2,9
De 25 a 34 anys	65,0	2,7	35,0	-2,7
De 35 a 44 anys	56,6	0,2	43,4	-0,2
De 45 a 54 anys	50,0	-1,3	50,0	1,3
De 55 a 69 anys	36,3	-4,9	63,7	4,9
<i>Classe social</i>				
Alta / Mitjana-alta	60,6	1,2	39,4	1,2
Mitjana	60,5	2,3	39,5	2,3
Mitjana-baixa / Baixa	40,2	-4,0	59,8	-4,0

Taula 7
Nivells de pràctica d'activitat física o esport entre la població madrilenya, segons el gènere, l'edat i la classe social

Pel que fa al nivell o a la taxa global de pràctica esportiva a la Comunitat de Madrid, a la *taula 6* es pot observar que el 55,7 % dels habitants de la Regió van declarar practicar, en més o menys mesura, algun tipus d'activitat física o esport. Igualment, un de cada quatre madrilenys, concretament el 25,3 % de la població, van manifestar que, encara que no practicaven activitat física o esport en el moment de ser enquestats, sí que ho havien fet en el passat. Finalment, el 19,0 % restant va assenyalar no haver realitzat mai activitat física ni esport.

Ara bé, aquestes taxes globals de pràctica esportiva van donar diferències estadísticament significatives segons el gènere [$\chi^2(1) = 17,345$; $p < ,001$], l'edat [$\chi^2(4) = 32,798$; $p < ,001$] i la posició social [$\chi^2(2) = 16,335$; $p < ,001$] dels entrevistats (vegeu *taula 7*).

Les diferències trobades pel que fa al gènere, s'expliquen perquè la freqüència d'homes practicants

d'activitat física o esport va ser superior a l'esperada per atzar, mentre que en el cas de les dones resultava inferior.

Respecte a la variable edat, les diferències trobades responien al fet que els percentatges de practicants d'activitat física o esport, en els segments de població amb edats compreses entre els 15 i els 24 anys i entre els 25 i els 34 anys, van ser superiors als esperats. En canvi, entre les persones d'edat més avançada (de 55 a 69 anys), la proporció de practicants d'activitat física o esport era significativament inferior a l'esperada per atzar.

Quant a les diferències existents en la taxa de pràctica esportiva segons la posició social en la qual es consideraven inclosos els subjectes entrevistats, l'anàlisi dels residus tipificats mostra que les diferències esmentades es devien al fet que, entre la població que deia ocupar una posició social mitjana, la proporció de practicants

d'activitat física o esport era significativament superior a l'esperada per atzar. Tanmateix, en el grup de població que manifestava pertànyer a les posicions socials més baixes (classes mitjana-baixa o baixa), la freqüència de practicants esportius va ser significativament inferior a l'esperada.

Finalment, a la *taula 8* es recullen els principals resultats descriptius sobre la freqüència amb què els madrilenys i madrilenyes declaraven practicar activitat física o esport. Com es pot apreciar, el 43, % dels practicants van assenyalar realitzar activitat física o esport més de tres vegades per setmana i un altre 36,5 % entre dos i tres cops per setmana. Un grup més reduït, concretament el 12,4 %, realitzaven activitat física o esport una vegada per setmana, mentre que el 8,5 % practicava amb menys freqüència o de manera ocasional.

Les proves de Khi-quadrat efectuades per analitzar la possible relació entre la freqüència de pràctica esportiva i les variables sociodemogràfiques objecte d'estudi, van mostrar que no existien diferències estadísticament significatives d'acord amb el gènere [$\chi^2(1) = ,893$; $p = ,345$] i la posició social [$\chi^2(2) = 4,150$; $p = ,126$] dels practicants (vegeu *taula 9*), encara que sí a partir de l'edat [$\chi^2(4) = 11,671$; $p < ,05$].

Les diferències trobades pel que fa a la freqüència de pràctica esportiva tenint en compte l'edat dels enquestats, van ser degudes només al fet que la proporció de subjectes amb edats compreses entre els 15 i els 24 anys, que declaraven practicar activitat física o esport dues o més vegades per setmana, va ser superior a l'esperada per atzar (vegeu *taula 10*).

Discussió

Els resultats obtinguts en aquest estudi semblen suggerir que la major part de la població madrilenya és conscient dels beneficis que, sobre la salut en general, pot reportar la pràctica regular d'activitat física o esport. Només la variable classe social introdueix certes diferències en les opinions dels madrilenys i madrilenyes. En efecte, entre els individus que ocupen una posició social més baixa, el percentatge de persones que consideren la pràctica d'activitat física o esport com a molt necessària o bastant, és una mica més baix que entre els subjectes pertanyents a la classe mitjana. Tot i així, en tots dos casos es tracta de percentatges molt elevats de població: el 89,3 % davant del 96,7 % respectivament.

Freqüència de pràctica	% (nre. = 348)
Més de tres vegades per setmana	43,1
Dues o tres vegades per setmana	36,5
Una vegada per setmana	12,4
Amb menys freqüència	5,2
Només durant les vacances	2,3
No ho sap / No contesta	0,5

▲
Taula 8

Freqüència amb què la població madrilenya declara practicar activitat física o esport

Gènere	Freqüència de pràctica	
	Dues o més vegades per setmana % (nre. = 277)	Una vegada per setmana o amb menys freqüència % (nre. = 69)
Homes	81,9	18,1
Dones	77,8	22,2
Classe social	% (nre. = 268)	% (nre. = 68)
Alta / Mitjana-alta	87,2	12,8
Mitjana	77,7	22,3
Mitjana-baixa/Baixa	75,0	25,0

▲
Taula 9

Freqüència amb què la població madrilenya declara practicar activitat física o esport, segons el gènere i la classe social

	Freqüència de pràctica			
	Dues o més vegades per setmana		Una vegada per setmana o amb menys freqüència	
	% (nre.=277)	Residus	% (nre.=69)	Residus
De 15 a 24 anys	88,8	2,2	11,3	-2,2
De 25 a 34 anys	76,5	-1,1	23,5	1,1
De 35 a 44 anys	75,4	-1,1	24,6	1,1
De 45 a 54 anys	70,6	-1,8	29,4	1,8
De 55 a 69 anys	90,9	1,9	9,1	-1,9

▲
Taula 10

Freqüència amb què la població madrilenya declara practicar activitat física o esport, segons l'edat

Respecte al nivell o a la taxa global de pràctica esportiva, els resultats de la Comunitat de Madrid són francament positius, i se situen en un 55,7 %. L'esmentada taxa de pràctica supera en 15,7 punts percentuals la registrada per al conjunt de la població espanyola (García Ferrando, 2006a) l'any 2005 (el 40 % de la població amb edats compreses entre els 15 i els 65 anys declarava realitzar activitat física o esport). També difereix considerablement de la taxa de pràctica del 43 % que s'establí per a la Comunitat de Madrid l'any 2005, a partir de la desagregació territorial dels resultats de l'última enquesta nacional sobre hàbits esportius (García Ferrando, 2006a). Probablement, certes diferències metodològiques entre l'enquesta nacional i el nostre estudi puguin contribuir a explicar aquestes variacions. En qualsevol cas, els resultats obtinguts revelen, d'una banda, que la pràctica esportiva forma part dels estils de vida de gran nombre de madrilenys i madrilenyes, encara que també és cert que són molts menys els que realitzen activitat física o esport, que els que reconeixen els beneficis derivats de la seva pràctica. D'una altra banda, que els majors nivells de pràctica esportiva registrats a la Comunitat de Madrid, en comparació amb els del conjunt de la població espanyola o amb els trobats en gairebé totes les comunitats autònomes (García Ferrando, 2006a), evidencien les correlacions positives que han estat trobades en estudis previs entre el grau de desenvolupament demogràfic, social i econòmic de les diferents comunitats autònomes i el dels seus corresponents sistemes esportius (Martínez i Navarro, 1994).

D'altra banda, es pot assenyalar que entre les variables que han estat analitzades en aquest estudi, la taxa global de pràctica esportiva és la que apareix més relacionada amb les diferents característiques sociodemogràfiques de la població. Així, igual com en les diferents enquestes d'àmbit nacional que s'han dut a terme per analitzar els hàbits esportius de la població espanyola (García Ferrando, 1982, 1986, 1991, 1997, 2001, 2006a; Icsa Gallup, 1975; INE, 1968), la taxa de pràctica esportiva en la Comunitat de Madrid és més gran entre els homes que entre les dones, en els grups de població més joves (de 15 a 34 anys) que en els d'edat més avançada (de 55 a 69 anys) i entre les persones de classe mitjana que entre les que ocupen una posició social inferior.

En tots els grups de població que acaben de ser esmentats, les taxes de pràctica esportiva en la Comunitat de Madrid són sempre superiors a les registrades en la població espanyola. Tanmateix, els diferencials de

pràctica entre els esmentats grups (dones davant homes, grans davant joves i persones pertanyents a classe mitjana davant persones de posició social més baixa) són bastant similars en la població madrilenya i en l'espanyola (García Ferrando, 2006a).

Finalment, les dades obtingudes en l'estudi mostren que el 92 % dels practicants esportius de la Regió declaren realitzar activitat física o esport de manera regular (un o més cops per setmana), percentatge lleugerament superior al 86 % descrit per García Ferrando (2006a) per als practicants esportius espanyols el 2005.

Igualment, les relacions trobades a la Comunitat de Madrid entre la freqüència de pràctica i el gènere i l'edat dels practicants, són molt similars a les trobades per García Ferrando (2006a) en l'última enquesta sobre hàbits esportius. Respecte al gènere, els percentatges de madrilenys i madrilenyes que practiquen activitat física o esport amb més regularitat (dues o més vegades per setmana) són pràcticament idèntics. Quant a l'edat, els esmentats percentatges són superiors en els subjectes més joves (de 15 a 24 anys) i en els més grans (de 55 a 69 anys) que en la resta de grups d'edat, igual com passa en el conjunt de la població espanyola. Tal com assenyala García Ferrando (2006 a: 67), les dades de les últimes enquestes relatives a les relacions existents entre la freqüència de pràctica esportiva i l'edat, semblen indicar un canvi significatiu que caldria continuar analitzant en propers estudis: "un segment ampli de joves va deixant de fer esport de manera regular a mesura que passen de l'adolescència a la primera joventut, mentre que entre la població de més de 55 anys cada vegada és més freqüent trobar persones que, per la seva major disponibilitat de temps lliure i per estar més sensibilitzats per la salut, practiquen esport de manera regular i continuada".

Conclusions

Les principals conclusions que es desprenen del nostre estudi poden concretar-se, a tall de resum, en els punts següents:

Gairebé la totalitat de la població madrilenya, concretament el 93,4 %, percep que la pràctica d'activitat física o esport és molt necessària o bastant necessària. A més a més, aquesta percepció s'estén per igual a tota la població, amb independència del gènere o l'edat.

La taxa global de pràctica esportiva a la Comunitat de Madrid és del 55,7 %. Tanmateix, variables sociodemogràfiques, com ara el gènere, l'edat i la posició social

dels subjectes entrevistats, semblen tenir un important efecte moderador sobre aquests nivells de pràctica.

La freqüència amb la qual la població realitza activitat física o esport posa de manifest que, per a la majoria dels practicants de la Comunitat de Madrid, l'activitat física i l'esport no només forma part dels seus estils de vida, sinó que a més a més constitueix un hàbit de caràcter quotidià. Així, aproximadament nou de cada deu practicants realitzen activitat física o esport de manera regular (un cop per setmana o més). Aquestes xifres amb prou feines difereixen segons el gènere dels practicants, encara que sí ho fan segons l'edat; són superiors en els grups de població més joves i en els de major edat.

Agraïments

Aquest estudi ha estat promogut i finançat per la Direcció General de Promoció Esportiva de la Comunitat de Madrid i per l'Associació Madrilenya d'Empresaris Esportius.

Referències bibliogràfiques

- Baranda, L. (1995). *Enquesta sobre la pràctica d'activitats físicoesportives a Catalunya*. Barcelona: Secretaria General de l'Esport.
- Durán, J. (1995). Análisis evolutivo del deporte en la sociedad española (1975-1990): hacia una creciente complejidad y heterogeneidad deportiva. *Revista Española de Educación Física y Deportes*, 1, 15-24.
- European Commission (2004). The citizens of the European Union and Sport. *Special Eurobarometer*, 213.
- García Ferrando, M. (1982). *Deporte y sociedad. Las bases sociales del deporte en España*. Madrid: Ministerio de Cultura – Dirección General de Juventud y Promoción Sociocultural.
- (1986). *Hábitos deportivos de los españoles. Sociología del comportamiento deportivo*. Madrid: Consejo Superior de Deportes – Ministerio de Cultura.
- (1991). *Los españoles y el deporte (1980-1990). Un análisis sociológico*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia – Consejo Superior de Deportes.
- (1997). *Los españoles y el deporte, 1980-1995 (un estudio sociológico sobre comportamientos, actitudes y valores)*. Valencia: Tirant lo Blanch - Consejo Superior de Deportes.
- (2001). *Los españoles y el deporte: prácticas y comportamientos en la última década del siglo XX. Encuesta sobre los hábitos deportivos de los españoles, 2000*. Madrid: Ministerio de Educación Cultura y Deporte – Consejo Superior de Deportes.
- (2006a). *Postmodernidad y Deporte: entre la individualización y la masificación. Encuesta sobre hábitos deportivos de los españoles 2005*. Madrid: Consejo Superior de Deportes – Centro de Investigaciones Sociológicas.
- (2006b). Veinticinco años de análisis del comportamiento deportivo de la población española (1980-2005). *Revista Internacional de Sociología*, 44, 15-38.
- García Ferrando, M. i Mestre, J. A. (2002). *Los hábitos deportivos de la población de Valencia (2000)*. Valencia: Ayuntamiento de Valencia – Fundación Deportiva Municipal.
- Giralt, C. i López-Jurado, C. (1999). *Enquesta sobre la pràctica d'activitats físicoesportives a Catalunya 1999. Anàlisi general de les dades*. Barcelona: Generalitat de Catalunya-Direcció General de l'Esport.
- Heinemann, K. (1986). The future of sports. A challenge for sport science. *International Review for the Sociology of Sport*, 4, 271-285.
- (1991). Tendencias de la investigación social aplicada al deporte. A AA.VV., *Políticas deportivas e investigación social* (pàg. 5-41). Pamplona: Gobierno de Navarra.
- (1994). El deporte como consumo. *Stadium*, 168, 31-39.
- Icsa-Gallup (1975). *Encuesta sobre el deporte en España*. Madrid: Delegación Nacional de Deportes.
- INE (1968). *Encuesta sobre actividades deportivas*. Madrid: Instituto Nacional de Estadística.
- Martínez, J. i Navarro, C. (1994). Desarrollo socio-económico, deporte y territorio. Análisis factorial de las Comunidades Autónomas en España. *Investigación Social y Deporte*, 1, 35-48.
- Padiglione, V. (1995). Diversitat i pluralitat en l'escenari esportiu. *Apunts. Educació Física i Esports* (41), 30-35.
- Puig, N. i Heinemann, K. (1991). El deporte en la perspectiva del año 2000. *Papers*, 38, 123-141.
- Rodríguez, G. (1997). La heterogeneización del deporte y su influencia sobre las instalaciones deportivas y su gestión. *Revista Española de Educación Física y Deportes*, 2, 13-18.
- Rodríguez, G.; Mayorga, J. I.; Merino, A.; Garrido, M. i Fernández, M. (2005). *Hábitos deportivos de la población de la Comunidad de Madrid 2005*. Madrid: Dirección General de Deportes – Consejería de Cultura y Deportes de la Comunidad de Madrid.
- Vázquez, B. (1993). *Actitudes y prácticas deportivas de las mujeres españolas*. Madrid: Ministerio de Asuntos Sociales – Instituto de la Mujer.

El qüestionari complet de l'enquesta realitzada en l'estudi, i que constitueix el seu fonament empíric, es pot consultar a la versió digital del treball a la nostra pàgina web: www.revista-apunts.com

ANEXO - CUESTIONARIO

1. PREGUNTAS DIRIGIDAS A TODOS LOS ENTREVISTADOS

1.1 ¿Acostumbra a ver y/o escuchar programas o retransmisiones deportivas en televisión y/o radio?

Sí, bastantes veces a la semana.....	1
Sí, alguna vez a la semana.....	2
Sí, pero sólo en ocasiones muy concretas.....	3
No, nunca o casi nunca.....	4
No sabe / No contesta.....	9

1.2 ¿Asiste usted a espectáculos deportivos?

Bastantes veces.....	1
De vez en cuando.....	2
Pocas veces.....	3
Nunca.....	4
No sabe / No contesta.....	9

1.3 ¿Con qué frecuencia lee la prensa deportiva o los artículos deportivos en la prensa general?

Todos los días.....	1
Algún día de la semana.....	2
Con menos frecuencia.....	3
Nunca o casi nunca.....	4
No sabe / No contesta.....	9

1.4 ¿Compra con cierta frecuencia o está suscrito a alguna revista especializada en deporte y/o actividad física? (Sport Life, Runners, Men's Health o similares)

Sí.....	1
No.....	2
No sabe / No contesta.....	9

1.5 Con independencia de que usted haga o no actividad física y/o deporte, y hablando en términos generales, ¿qué es lo que MÁS le gusta de la A.F. y/o del deporte? (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA)

	1º	2º
Permite adquirir una buena forma física.....	1	1
El ambiente de diversión y entretenimiento.....	2	2
Permite estar con amigos.....	3	3
Permite experimentar la naturaleza.....	4	4
Sirve para liberar estrés.....	5	5
La competición.....	6	6
El espectáculo que ofrece.....	7	7
Los valores sociales y educativos que transmite.....	8	8
Otros (especificar).....	9	9
No sabe / No contesta.....	99	99

1.7 Al margen de que usted haga o no actividad física y/o deporte, ¿podría decirnos cuál o cuáles de los siguientes espacios deportivos cree que serían más necesarios en su zona de residencia? (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA)

	1º	2º
Pistas polideportivas.....	1	1
Pistas de tenis.....	2	2
Pistas de padel.....	3	3
Campos de fútbol.....	4	4
Pistas de atletismo.....	5	5
Piscinas al aire libre.....	6	6
Piscinas cubiertas.....	7	7
Gimnasios, salas de fitness.....	8	8
Pistas de squash.....	9	9
Pabellones.....	10	10
Otros (especificar).....	11	11
No sabe / No contesta.....	99	99

1.6 ¿Y qué es lo que MENOS le gusta de la A.F. y/o del deporte? (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA)

	1º	2º
La lucha, la competición.....	1	1
El deporte profesional, el dinero.....	2	2
El estrés.....	3	3
El culto al cuerpo.....	4	4
No le veo utilidad.....	5	5
Hay que dedicarle mucho tiempo.....	6	6
Es muy cansado.....	7	7
Otros (especificar).....	8	8
No sabe / No contesta.....	9	9

1.8 ¿En qué grado cree usted que es necesaria la práctica deportiva?

Es muy necesaria.....	1
Es bastante necesaria.....	2
Es poco necesaria.....	3
No es nada necesaria.....	4
No sabe / No contesta.....	9

1.9 ¿Cuál diría usted que es su forma física?

Excelente.....	1
Buena.....	2
Aceptable.....	3
Deficiente.....	4
Francamente mala.....	5
No sabe / No contesta.....	9

1.10 ¿Es usted fumador?

Sí.....	1
No.....	2
No contesta.....	9

En caso afirmativo, ¿cuánto tabaco consume diariamente?

Soy fumador esporádico.....	1
Entre 1 y 5 cigarrillos al día.....	2
Entre 5 y 10 cigarrillos al día.....	3
Entre 11 y 20 cigarrillos al día.....	4
Entre 1 y 2 paquetes.....	5
2 paquetes o más al día.....	6
No sabe / No contesta.....	9

1.11 ¿Cuál de las siguientes situaciones describe mejor la actividad física que desarrolla en su trabajo habitual?

Sentado/a la mayor parte de la jornada.....	1
De pie la mayor parte de la jornada, sin grandes desplazamientos ni esfuerzos.....	2
Caminando, llevando algún peso, con desplazamientos frecuentes.....	3
Trabajo pesado, tareas que requieren gran esfuerzo físico.....	4
No sabe / No contesta.....	9

1.12 ¿Podría indicarnos si sus padres, con independencia de que aún vivan o no, realizan o realizaban algún tipo de actividad física y/o deportiva?

	PADRE	MADRE
Actualmente hace deporte.....	1	1
Antes hacía deporte.....	2	2
No ha hecho ni hace deporte.....	3	3
No sabe / No contesta.....	9	9

1.13 En su opinión, la cantidad de deporte y/o actividad física que hace la gente en la Comunidad de Madrid es:

Mucha.....	1
Bastante.....	2
Poca.....	3
Nada.....	4
No sabe.....	5
No contesta.....	9

1.14 ¿Ha participado en alguna competición o acontecimiento deportivo popular (carreras populares, maratón, día de la bicicleta, etc.)?

Sí, frecuentemente.....	1
Sí, alguna vez.....	2
No, nunca.....	3
No contesta.....	9

1.15 Con independencia de que usted los utilice o no, ¿podría indicarnos si tiene alguno de los siguientes artículos en su casa?

	SI	NO	N.C.
Raqueta de tenis.....	1	2	9
Balón de fútbol.....	1	2	9
Palas.....	1	2	9
Equipo de esquí.....	1	2	9
Equipo de pesca.....	1	2	9
Equipo de buceo ligero (gafas, tubo, aletas).....	1	2	9
Equipo de navegación (tabla, vela, piragua).....	1	2	9
Balón de baloncesto, voleibol, balonmano.....	1	2	9
Bicicleta de adulto.....	1	2	9
Bicicleta infantil.....	1	2	9
Útiles de montaña (botas, mochila).....	1	2	9
Tienda de campaña.....	1	2	9
Patines.....	1	2	9
Escopeta de caza.....	1	2	9
Mesa de pin-pon.....	1	2	9
Moto deportiva (trial, motocross).....	1	2	9
Aparatos de musculación.....	1	2	9
Aparatos de ejercitación (bicicleta estática, cinta para correr, etc.).....	1	2	9
Palos de golf.....	1	2	9

1.16 ¿De cuánto tiempo libre dispone usted de lunes a viernes?

No tiene tiempo libre.....	1
Menos de 5 horas.....	2
De 5 a 10 horas.....	3
De 11 a 15 horas.....	4
De 16 a 20 horas.....	5
De 21 a 30 horas.....	6
Más de 30 horas.....	7
Otros (especificar).....	8
No sabe / No contesta.....	9

1.17 ¿Y durante los fines de semana?

No tiene tiempo libre.....	1
Menos de 5 horas.....	2
De 5 a 10 horas.....	3
De 11 a 15 horas.....	4
De 16 a 20 horas.....	5
De 21 a 25 horas.....	6
Más de 25 horas.....	7
Otros (especificar).....	8
No sabe / No contesta.....	9

1.18 ¿A qué tipo o tipos de actividad dedica fundamentalmente su tiempo libre? (MÁXIMO TRES RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA)

	1º	2º	3º
Pasear.....	1	1	1
Hacer deporte.....	2	2	2
Aficiones.....	3	3	3
Salir a discotecas.....	4	4	4
Asistir a espectáculos deportivos.....	5	5	5
Salir al campo.....	6	6	6
Salir de viaje (playa, otra ciudad).....	7	7	7
Ver la televisión.....	8	8	8
Asistir a espectáculos culturales, teatro, cine.....	9	9	9
Estar en casa descansando.....	10	10	10
Otras (especificar).....	11	11	11
No sabe / No contesta.....	99	99	99

1.19 Independientemente de que usted practique o no deporte, ¿suele andar o pasear más o menos deprisa, con el propósito de mantener o mejorar su forma física?

Sí.....	1
No.....	2
No contesta.....	9

1.20 ¿Con qué frecuencia suele hacerlo?

Todos o casi todos los días.....	1
Dos o tres veces por semana.....	2
En los fines de semana.....	3
En vacaciones.....	4
De vez en cuando, cuando tiene tiempo.....	5
No sabe / No contesta.....	9

1.21 Sin tener en cuenta que usted pueda andar o caminar con el propósito de hacer ejercicio físico, ¿en cuál de los siguientes grupos de población se considera incluido?

Me interesa la actividad física y el deporte y practico suficientemente.....	1	}	PASAR A APARTADOS 2 Y 5
Me interesa la actividad física y el deporte, pero no practico tanto como quisiera.....	2		
No me interesa la actividad física ni el deporte, pero lo practico por obligación (enfermedad, clases, trabajo).....	3		
Me interesa la actividad física y el deporte y he practicado anteriormente, pero ahora no.....	4	→	PASAR A APARTADOS 3 Y 5
Nunca he practicado actividad física ni deporte.....	5	→	PASAR A APARTADOS 4 Y 5
No sabe / No contesta.....	9	→	PASAR A APARTADO 5

2. PREGUNTAS DIRIGIDAS SÓLO A LAS PERSONAS QUE PRACTICAN ACTUALMENTE

2.1 En general, ¿con qué frecuencia suele realizar actividad física y/o deporte?

Más de tres veces por semana.....	1
Dos o tres veces por semana.....	2
Una vez por semana.....	3
Con menos frecuencia.....	4
Sólo en vacaciones.....	5
No sabe / No contesta.....	9

2.2 ¿Por qué motivo o motivos principales practica algún tipo de A.F. y/o deporte? (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA).

	1º	2º
Por diversión, por pasar el tiempo.....	1	1
Por relacionarme con los amigos.....	2	2
Porque me agrada.....	3	3
Por mantenerme en forma.....	4	4
Por mantener o mejorar la salud.....	5	5
Porque me agrada competir.....	6	6
Por mantener la línea.....	7	7
Por hacer carrera deportiva (rendimiento).....	8	8
Porque me obligan o me siento obligado.....	9	9
Por evasión, por salir de lo habitual.....	10	10
Por perfeccionar el deporte que practico.....	11	11
Por aprendizaje y/o iniciación.....	12	12
Porque está de moda.....	13	13
Otros (especificar).....	14	14
No sabe / No contesta.....	99	99

2.3 Por favor, ¿podría decirnos qué actividad o actividades físicas y/o deportivas realiza actualmente y con qué frecuencia practica cada una de ellas?

	Más de 3 veces por semana	2 o 3 veces por semana	1 vez por semana	Con menos frecuencia	Sólo en vacaciones	NS NC
Actividades subacuáticas: buceo, pesca	1	2	3	4	5	9
Aeróbic, y similares.....	1	2	3	4	5	9
Artes marciales: judo, kárate, etc.....	1	2	3	4	5	9
Atletismo.....	1	2	3	4	5	9
Badminton.....	1	2	3	4	5	9
Baloncesto.....	1	2	3	4	5	9
Balonmano.....	1	2	3	4	5	9
Bolos, petanca, juegos tradicionales.....	1	2	3	4	5	9
Boxeo.....	1	2	3	4	5	9
Carrera a pie (jogging).....	1	2	3	4	5	9
Ciclismo (carretera, montaña).....	1	2	3	4	5	9
Danza.....	1	2	3	4	5	9
Deportes para discapacitados.....	1	2	3	4	5	9
Escalada, espeleología.....	1	2	3	4	5	9
Esgrima.....	1	2	3	4	5	9
Esquí y otros deportes de invierno.....	1	2	3	4	5	9
Fitness, Tonificación.....	1	2	3	4	5	9
Fútbol.....	1	2	3	4	5	9
Fútbol sala, fútbol 7.....	1	2	3	4	5	9
Gimnasia deportiva, rítmica.....	1	2	3	4	5	9
Gimnasia mantenimiento.....	1	2	3	4	5	9
Golf.....	1	2	3	4	5	9
Hípica.....	1	2	3	4	5	9
Hockey.....	1	2	3	4	5	9
Montañismo, senderismo, excursiones.	1	2	3	4	5	9
Motociclismo.....	1	2	3	4	5	9
Motonáutica, esquí acuático.....	1	2	3	4	5	9
Natación deportiva, sincro, waterpolo..	1	2	3	4	5	9
Natación salud, educativa.....	1	2	3	4	5	9
Pádel.....	1	2	3	4	5	9
Patinaje.....	1	2	3	4	5	9
Pelota (frontón).....	1	2	3	4	5	9
Pesca.....	1	2	3	4	5	9
Pilates.....	1	2	3	4	5	9
Piragüismo, remo.....	1	2	3	4	5	9
Rugby.....	1	2	3	4	5	9
Squash.....	1	2	3	4	5	9
Taichi, yoga.....	1	2	3	4	5	9
Tenis.....	1	2	3	4	5	9
Tenis de mesa.....	1	2	3	4	5	9
Tiro y caza.....	1	2	3	4	5	9
Vela (navegación).....	1	2	3	4	5	9
Spinning.....	1	2	3	4	5	9
Voleibol.....	1	2	3	4	5	9
Windsurf.....	1	2	3	4	5	9
Otros (especificar).....	1	2	3	4	5	9
No contesta.....						99

2.4 ¿En qué lugar o lugares suele realizar actividad física y/o deporte? (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA).

	1º	2º
En un centro deportivo privado (gimnasio, centro de fitness).....	1	1
En las instalaciones deportivas de un club o asociación deportiva.....	2	2
En las instalaciones deportivas de un centro de enseñanza.....	3	3
En un centro deportivo público (polideportivo municipal o similar).....	4	4
En las instalaciones deportivas del centro de trabajo.....	5	5
En lugares públicos o en la naturaleza (parques, jardines, montaña, playa, etc.).....	6	6
En mi propio domicilio.....	7	7
Otros (especificar).....	8	8
No contesta.....	9	9

2.5 ¿Por qué razón utiliza el lugar o lugares que nos ha indicado en la pregunta anterior? (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA).

	1º	2º
Porque me agradan.....	1	1
Porque están próximos a mi domicilio.....	2	2
Porque están próximos a mi centro de trabajo/estudio.....	3	3
Porque son los únicos que conozco.....	4	4
Porque el deporte que hago no se puede practicar en otro lugar.....	5	5
Porque es donde van mis amigos, compañeros, etc.....	6	6
Porque son muy buenos.....	7	7
Otros (especificar).....	8	8
No sabe / No contesta.....	9	9

2.6 ¿Participa regularmente en competiciones deportivas o simplemente hace actividad física y/o deporte sin preocuparse por competir?

Participa en ligas o competiciones deportivas nacionales.....	1
Participa en ligas o competiciones locales o provinciales.....	2
Compite con amigos para divertirse.....	3
Hace deporte sin preocuparse de competir.....	4
Otra respuesta (especificar).....	5
No contesta.....	9

2.7 ¿Está usted federado para realizar la actividad física y/o el deporte que practica?

Sí.....	1
No.....	2
No contesta.....	9

2.8 ¿Pertenece usted a alguna asociación (deportiva, cultural, etc.) para realizar la actividad física y/o el deporte que practica?

Sí.....	1
No.....	2
No contesta.....	9

2.9 Fundamentalmente, ¿cómo realiza su actividad física y/o deporte?

Por su cuenta.....	1
Como actividad del centro de enseñanza o de trabajo en el que está... ..	2
Como actividad de un club, asociación, centro deportivo, federación... ..	3
Otra (especificar).....	4
No contesta.....	9

2.10 Habitualmente, ¿con quién hace actividad física y/o deporte?

La mayor parte de las veces solo.....	1
Con un grupo de amigos/as.....	2
Con un grupo de compañeros de estudios o trabajo.....	3
Con algún miembro de la familia.....	4
Depende, unas veces sólo y otras en grupo.....	5
No contesta.....	9

2.11 ¿En qué periodo acostumbra a realizar actividad física y/o deporte preferentemente?

Durante la semana, incluidos los fines de semana.....	1
Durante la semana, pero no los fines de semana.....	2
Únicamente los fines de semana.....	3
Durante las vacaciones.....	4
Indistintamente.....	5
Otros (especificar).....	6
No contesta.....	9

2.12 Preferentemente, ¿en cuál de las siguientes franjas horarias practica usted actividad física y/o deporte?

De 7 a 9 horas.....	1
De 9 a 13 horas.....	2
De 13 a 16 horas.....	3
De 16 a 20 horas.....	4
De 20 a 22 horas.....	5
A partir de las 22 horas.....	6
Indistintamente.....	7
No sabe / No contesta.....	9

2.13 ¿Podría decirnos, aproximadamente, cuántas horas por sesión dedica a practicar actividad física y/o deporte?

1 hora o menos.....	1
Entre 1 y 2 horas.....	2
Entre 2 y 4 horas.....	3
Más de 4 horas.....	4
Depende.....	5
No sabe / No contesta.....	9

2.14 ¿Podría decirnos qué cantidad de dinero, aproximadamente, se gastó el año pasado en realizar actividad física y/o deporte (por cualquier concepto: ropa, transporte, pago de cuotas, material deportivo, etc.)?

Nada.....	1
30 euros o menos.....	2
Entre 30 y 60 euros.....	3
Entre 60 y 120 euros.....	4
Entre 120 y 300 euros.....	5
Entre 300 y 600 euros.....	6
Entre 600 y 1200 euros.....	7
Más de 1200 euros.....	8
No sabe / No contesta.....	9

2.15 ¿Paga alguna cuota mensual para realizar su actividad física y/o deporte?

Sí.....	1
No.....	2
No contesta.....	9

En caso afirmativo, ¿podría decirnos cuál es el importe de dicha cuota?

30 euros o menos.....	1
Entre 30 y 60 euros.....	2
Entre 60 y 90 euros.....	3
Entre 90 y 120 euros.....	4
Más de 120 euros.....	5
No contesta.....	9

2.16 Independientemente de que realice actividad física y/o deportiva de manera ocasional o habitual, ¿a qué edad comenzó a practicar?

A los años

2.17 Anteriormente, a lo largo de su vida, ¿había practicado otras actividades físicas y/o deportes de una forma más o menos regular?

Sí.....	1
No.....	2
No contesta.....	9

En caso afirmativo, ¿podría decirnos qué otra actividad o actividades físicas y/o deportes había practicado y con qué frecuencia?

	Más de 3 veces por semana	2 o 3 veces por semana	1 vez por semana	Con menos frecuencia	Sólo en vacaciones	NS NC
A _____	1	2	3	4	5	9
B _____	1	2	3	4	5	9
C _____	1	2	3	4	5	9
D _____	1	2	3	4	5	9

¿Durante cuánto tiempo estuvo practicando esa actividad o actividades físicas y/o deportes?

Menos de 1 año.....	1
Entre 1 y 2 años.....	2
Entre 2 y 5 años.....	3
Entre 5 y 10 años.....	4
Más de 10 años.....	5
No sabe / No contesta.....	9

2.18 Por otra parte, y pensando en el futuro, ¿desearía practicar próximamente alguna otra actividad física y/o deporte?

Sí, con seguridad.....	1
Probablemente sí.....	2
Ahora no lo sabe.....	3
Probablemente no.....	4
Seguro que no.....	5
No contesta.....	9

En caso afirmativo, ¿podría indicarnos qué actividad o actividades físicas y/o deportes le gustaría practicar próximamente?

1 _____

2 _____

3 _____

Por favor, ¿podría decirnos las dos razones principales, por orden de importancia, por las que usted no practica aún esa actividad o actividades físicas y/o deportes? (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA)

	1º	2º
Por la edad.....	1	1
Por la salud.....	2	2
No tiene más tiempo para practicar otra actividad.....	3	3
No hay instalaciones deportivas cerca o no son accesibles...	4	4
No hay instalaciones deportivas adecuadas.....	5	5
Por dificultades económicas.....	6	6
Otras razones (especificar).....	7	7
No sabe / No contesta.....	9	9

3. PREGUNTAS DIRIGIDAS SÓLO A ANTIGUOS PRACTICANTES

3.1 ¿Durante cuánto tiempo estuvo realizando actividad física y/o deporte antes de dejarlo?

Menos de 1 año.....	1
Entre 1 y 2 años.....	2
Entre 2 y 3 años.....	3
Entre 3 y 4 años.....	4
Entre 4 y 5 años.....	5
Más de 5 años.....	6
No sabe / No contesta.....	9

3.2 ¿Podría decirnos qué actividad o actividades físicas y/o deportes había practicado y con qué frecuencia?

	Más de 3 veces por semana	2 o 3 veces por semana	1 vez por semana	Con menos frecuencia	Sólo en vacaciones	NS NC
A.....	1	2	3	4	5	9
B.....	1	2	3	4	5	9
C.....	1	2	3	4	5	9

3.3 Cuando practicaba actividad física y/o deporte, ¿por qué motivo o motivos principales lo hacía? (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA).

	1º	2º
Por diversión, por pasar el tiempo.....	1	1
Por relacionarme con los amigos.....	2	2
Porque me agradaba.....	3	3
Por mantenerme en forma.....	4	4
Por mantener o mejorar la salud.....	5	5
Porque me agradaba competir.....	6	6
Por mantener la línea.....	7	7
Por hacer carrera deportiva (rendimiento).....	8	8
Porque me obligaban o me sentía obligado.....	9	9
Por evasión, por salir de lo habitual.....	10	10
Por perfeccionar el deporte que practicaba.....	11	11
Por aprendizaje y/o iniciación.....	12	12
Porque estaba de moda.....	13	13
Otros (especificar).....	14	14
No sabe / No contesta.....	99	99

3.4 ¿Qué dos razones, por orden de importancia, influyeron más en su decisión de abandonar la práctica de actividad física y/o deporte? (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA).

	1º	2º
No tenía instalaciones deportivas adecuadas.....	1	1
No tenía instalaciones deportivas cerca.....	2	2
Por lesiones.....	3	3
Por la salud.....	4	4
Por la edad.....	5	5
Se enfadó con el entrenador.....	6	6
Se enfadó con los directivos.....	7	7
Sus padres no le dejaban.....	8	8
No le gustaba al novio/a.....	9	9
Los estudios le exigían demasiado.....	10	10
Salía muy cansado o muy tarde del trabajo.....	11	11
Por pereza y desgana.....	12	12
Dejó de gustarle y de interesarle hacer deporte.....	13	13
No le veía los beneficios.....	14	14
Los amigos no hacían deporte.....	15	15
Falta de apoyo y estímulo.....	16	16
Por falta de dinero.....	17	17
Por obligaciones familiares (hijos o parientes).....	18	18
Falta de tiempo.....	19	19
Otras razones (especificar).....	20	20
No sabe / No contesta.....	99	99

3.5 ¿Participaba regularmente en competiciones deportivas o simplemente hacía actividad física y/o deporte sin preocuparse por competir?

Participaba en ligas o competiciones deportivas nacionales.....	1
Participaba en ligas o competiciones locales o provinciales.....	2
Competía con amigos para divertirse.....	3
Hacia deporte sin preocuparse de competir.....	4
Otra respuesta (especificar).....	5
No contesta.....	9

3.6 ¿Estaba usted federado para realizar la actividad física y/o el deporte que practicaba?

Sí.....	1
No.....	2
No contesta.....	9

3.7 ¿Pertenece usted a alguna asociación (deportiva, cultural, etc.) para realizar la actividad física y/o el deporte que practicaba?

Sí.....	1
No.....	2
No contesta.....	9

3.8 Fundamentalmente, ¿cómo realizaba su actividad física y/o deporte?

Por su cuenta.....	1
Como actividad del centro de enseñanza o de trabajo en el que estaba.....	2
Como actividad de un club, asociación, centro deportivo, federación, etc.....	3
Otra (especificar).....	4
No contesta.....	9

3.9 Habitualmente, ¿con quién hacía actividad física y/o deporte?

La mayor parte de las veces solo.....	1
Con un grupo de amigos/as.....	2
Con un grupo de compañeros de estudios o trabajo.....	3
Con algún miembro de la familia.....	4
Depende, unas veces sólo y otras en grupo.....	5
No contesta.....	9

3.10 ¿A qué edad abandonó la práctica de actividad física y/o deporte?

A los años

3.11 ¿Cree que volverá a practicar actividad física y/o deporte?

Sí, con seguridad.....	1
Probablemente sí.....	2
Ahora no lo sabe.....	3
Probablemente no.....	4
Seguro que no.....	5
No contesta.....	9

En caso afirmativo, ¿podría indicarnos qué actividad o actividades físicas y/o deportes le gustaría practicar?

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

Por favor, ¿podría decirnos las dos razones principales, por orden de importancia, por las que usted no practica aún esa actividad o actividades físicas y/o deportes? (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA)

	1º	2º
Por la edad.....	1	1
Por la salud.....	2	2
No tiene tiempo.....	3	3
No hay instalaciones deportivas cerca o no son accesibles.....	4	4
No hay instalaciones deportivas adecuadas.....	5	5
Sale muy cansado del trabajo o del estudio.....	6	6
Por pereza y desgana.....	7	7
No tiene el hábito.....	8	8
Por dificultades económicas.....	9	9
Otras razones (especificar).....	10	10
No sabe / No contesta.....	99	99

Si usted practicara A.F. y/o deporte, ¿en qué periodo le gustaría realizarla?

Durante la semana, incluidos los fines de semana.....	1
Durante la semana, pero no los fines de semana.....	2
Únicamente los fines de semana.....	3
Durante las vacaciones.....	4
Indistintamente.....	5
Otros (especificar).....	6
No sabe / No contesta.....	9

Si usted practicara A.F. y/o deporte, ¿en que franja horaria lo haría?

De 7 a 9 horas.....	1
De 9 a 13 horas.....	2
De 13 a 16 horas.....	3
De 16 a 20 horas.....	4
De 20 a 22 horas.....	5
A partir de las 22 horas.....	6
Indistintamente.....	7
No sabe / No contesta.....	9

¿Podría decirnos, aproximadamente, cuántas horas por sesión dedicaría a practicar actividad física y/o deporte?

1 hora o menos.....	1
Entre 1 y 2 horas.....	2
Entre 2 y 4 horas.....	3
Más de 4 horas.....	4
Depende.....	5
No sabe / No contesta.....	9

Si tuviera que pagar una cuota mensual para realizar su actividad física y/o deporte, ¿cuánto dinero estaría dispuesto a pagar?

30 euros o menos.....	1
Entre 30 y 60 euros.....	2
Entre 60 y 90 euros.....	3
Entre 90 y 120 euros.....	4
Más de 120 euros.....	5
No sabe / No contesta.....	9

**PASAR AL
APARTADO 5**

4. PREGUNTAS DIRIGIDAS SÓLO A PERSONAS QUE NUNCA HAN PRACTICADO

4.1 Dígame, por favor, las dos razones principales, por orden de importancia, por las que usted no practica actividad física y/o deporte (MÁXIMO DOS RESPUESTAS POR ORDEN DE IMPORTANCIA).

	1º	2º
No le gusta.....	1	1
Por la edad.....	2	2
Por la salud.....	3	3
No le ve beneficios.....	4	4
No le ve utilidad.....	5	5
No tiene tiempo.....	6	6
No hay instalaciones deportivas cerca o no son accesibles.....	7	7
No hay instalaciones deportivas adecuadas.....	8	8
Sale muy cansado del trabajo o del estudio.....	9	9
Por pereza y desgana.....	10	10
No tiene el hábito.....	11	11
Por dificultades para iniciarme en la actividad o deporte que me agrada.....	12	12
Por dificultades económicas.....	13	13
Otras razones (especificar).....	14	14
No sabe / No contesta.....	99	99

4.2 Aunque en la actualidad no realiza ningún tipo de actividad física y/o deporte, ¿desearía practicar próximamente?

Sí, con seguridad.....	1
Probablemente sí.....	2
Ahora no lo sabe.....	3
Probablemente no.....	4
Seguro que no.....	5
No contesta.....	9

En caso afirmativo, ¿podría indicarnos qué actividad o actividades físicas y/o deportes le gustaría practicar próximamente?

1 _____

2 _____

Si usted practicara A.F. y/o deporte, ¿en qué periodo le gustaría realizarla?

Durante la semana, incluidos los fines de semana.....	1
Durante la semana, pero no los fines de semana.....	2
Únicamente los fines de semana.....	3
Durante las vacaciones.....	4
Indistintamente.....	5
Otros (especificar).....	6
No sabe / No contesta.....	9

Si usted practicara A.F. y/o deporte, ¿en que franja horaria lo haría?

De 7 a 9 horas.....	1
De 9 a 13 horas.....	2
De 13 a 16 horas.....	3
De 16 a 20 horas.....	4
De 20 a 22 horas.....	5
A partir de las 22 horas.....	6
Indistintamente.....	7
No sabe / No contesta.....	9

¿Podría decirnos, aproximadamente, cuántas horas por sesión dedicaría a practicar actividad física y/o deporte?

1 hora o menos.....	1
Entre 1 y 2 horas.....	2
Entre 2 y 4 horas.....	3
Más de 4 horas.....	4
Depende.....	5
No sabe / No contesta.....	9

Si tuviera que pagar una cuota mensual para realizar su actividad física y/o deporte, ¿cuánto dinero estaría dispuesto a pagar?

30 euros o menos.....	1
Entre 30 y 60 euros.....	2
Entre 60 y 90 euros.....	3
Entre 90 y 120 euros.....	4
Más de 120 euros.....	5
No sabe / No contesta.....	9

5. PREGUNTAS DIRIGIDAS A TODOS LOS ENTREVISTADOS

5.1 Género

Varón.....	1
Mujer.....	2

5.2 ¿Me podría decir qué edad tiene?

..... años

5.3 ¿Cuál es su estado civil?

Soltero/a.....	1
Casado/a.....	2
Separado/a – Divorciado/a.....	3
Viudo/a.....	4
No contesta.....	9

5.4 ¿Con quién vive usted?

Solo/a.....	1
Con mis padres.....	2
Con mi pareja.....	3
Con mi pareja y mis hijos.....	4
Con mis hijos.....	5
Otros (especificar).....	6
No contesta.....	9

5.5 ¿Tiene usted personas a su cargo que requieran una atención especial?

Sí.....	1
No.....	2
No contesta.....	9

● **En caso afirmativo, indique qué personas tiene a su cargo:**

Niños menores de 3 años.....	1
Niños entre 3 y 6 años.....	2
Niños entre 7 y 14 años.....	3
Personas entre 15 y 60 años.....	4
Personas mayores de 60 años.....	5
No contesta.....	9

5.6 ¿Podría decirnos cuál es su nivel de estudios?

Sin estudios.....	1
Primarios incompletos.....	2
Primarios completos, EGB o equivalente.....	3
Formación Profesional o equivalente.....	4
BUP/COU, Secundaria/Bachillerato o equivalente.....	5
Estudios universitarios de grado medio/Diplomatura.....	6
Estudios universitarios superiores/Licenciatura/Postgrado.....	7
Otros (especificar).....	8
No contesta.....	9

5.7 Actualmente, ¿cuál es su situación laboral?

Trabajador/a en el hogar.....	1
Estudiante.....	2
Trabajador/a de forma continua.....	3
Trabajador/a de forma discontinua.....	4
Desempleado/a.....	5
Jubilado/a.....	6
Otros (especificar).....	7
No contesta.....	9

● **En caso de estar trabajando actualmente, indique cual es su profesión**

Autónomo o empresario con asalariados.....	1
Autónomo o empresario sin asalariados.....	2
Técnico superior, gerente.....	3
Cargo intermedio.....	4
Personal administrativo, comercial, técnico.....	5
Trabajador cualificado sector industrial o servicios.....	6
Trabajador no cualificado sector industrial o servicios.....	7
Trabajador agrario.....	8
Otros (especificar).....	9
No contesta.....	99

5.8 Según su nivel de ingresos, ¿en cuál de estas categorías estaría usted o su familia?

Alta.....	1
Media alta.....	2
Media.....	3
Media baja.....	4
Baja.....	5
No contesta / No contesta.....	9

MUCHAS GRACIAS POR SU COLABORACIÓN